

Natočil Havel dobrý, nebo slabý film? To nikdy s jistotou nezjistí

24.3.2011 Mladá fronta DNES str. 4 Z domova

Mirka Spáčilová Knihovna Václava Havla

Film *Odcházení* režírovaný exprezidentem **Václavem Havlem** budí nezvyklé vášně. Spolupracovníci ho nadšeně chválí, kritici mu vytýkají, že předkládá zase jen divadlo. Na premiéře zadané pro přátele se mu tleskalo, ale ozvala se i tvrdá kritika.

PRAHA Po prvních pracovních projekcích filmu *Odcházení* si jeho režisér, exprezident **Václav Havel**, posteskl, že neví, na čem je, protože mu nikdo nechce říci jednoznačný názor. Po premiéře není omnoho moudřejší, názory se hodně rozcházejí. Nejlépe to vystihl jeden jeho přítel: „Nic od toho ani nečekám, já mám prostě Vaška rád.“

Kdo platí, chválí

Komu tedy věřit? Většina filmových kritiků zazlívá Havlovi režii přílišnou divadelnost. Zahraniční tisk české kolegy zatím jen cituje.

Hosté premiéry byli vlídnější. „Je to divadlo, ale filmově kultivovaně podané,“ míní distributor Jan Jíra. Podle herce Stanislava Zindulky je *Odcházení* „svébytné a nenahraditelné“. Co soudí filmaři? „Odmítám **Havla** uvádět svými názory do deprese, v jaké jsem já, když někdo sejme můj film,“ vzkázal režisér Tomáš Vorel. „Havlovo *Odcházení* je především neskonale příjemnější zážitek než *Odcházení* Muammara Kádáfího. Něco z poetiky Jana Němce 60. let, něco z Vorla na začátku 90. let. Vstřícní se pobaví obdivuhodnou porcí sebeironie autora. Jejich vztah k **Havlovi** pochopitelně sehraje roli,“ shrnul Jan Hřebejk. Herec Martin Stropnický nesouhlasí s názorem, že vstupem do kin je třeba *Odcházení* hodnotit jako každý jiný film. „Ne že by bylo nedotknutelné, ale pro mě je to film zcela výlučný; vším. Je to jeden velký symbol a symboly se neznámkuji. Buď jej přijmete, nebo ne.“

Olgu Sommerovou „kritické mudrování nad divadelní podobou filmu naplňuje jistotou, že je to ta pravá, sluší Havlovi poetice.“

Jak se tváří ti, kdo do filmu dali peníze? „Jsme spokojeni. Víme, že jsme neinvestovali do amerického hitu, ale typické havlovské hry s výraznou symbolikou,“ říká Martin Chalupský z RWE Transgas. Také manželům Bakalovým se film líbil: „Považujeme ho za aktuální a zároveň nadčasový, odvážný a autentický. Je dobře, že vyvolává otázky a diskusi,“ věří Michaela Bakala.

Rodinné video

Někteří lidé však *Odcházení* nešetří. „Byl jsem první, kdo to řekl nahlas,“ připomněl poslanec ČSSD, herec a dřívější šéf zlínského filmového festivalu Vítězslav Jandák své výroky o filmu, „o němž by každý soudný člověk řekl, že je to brak“.

Nejásá ani literární historik a ředitel **Knihovny Václava Havla** Martin C. Putna: „S hlubokým respektem k Havlovi celoživotnímu dílu se nijak nevyklučuje konstatování, že toto je omyl. *Odcházení* je výtečná hra, ironický pošklebek své směřnosti, uvázlosti v osidlech moci, ženě, podlézavým a manipulátorským tajemníkům. Ale filmový přepis - či jak to nazvat - je spíše znamením bezmoci. Inu, takové rodinné video.“

Spor shrnuje Eva Zaoralová: „**Havel** si splnil přání zkusit si po všech disciplínách, jež z něj udělaly velkou osobnost, i filmovou režii. Nenašel se nikdo, kdo by mu upřímně řekl, jak těžké je přenést úspěšně na plátno text určený pro jeviště, tím spíše tak charakteristický jako všechny Havlovy texty. *Odcházení* není možná tak zdařilý filmový debut, jak se čekalo, ale přinejmenším seznámí s myšlenkovým světem autora diváky, kteří jeho hru neznali.“

»Více najdete na str. A11, video z premiéry na www.idnes.cz/havel

Co psali kritici »Snímek, který vzbuzuje emoce už kvůli jménu svého tvůrce, najde své publikum bohužel asi hlavně na povinných školních představeních. Filmserver.cz »Občas to zavání tvůrčí malou domů: Já vím, že nejsem filmař, ale prostě jsem si to chtěl natočit, protože mě to baví. To, že se tak stalo, není ani tragédie, ale ani žádný velký triumf pro český film. MovieZone.cz »Jsou tady sice jisté náznaky experimentování s filmovou řečí, ale zůstávají v rovině neškodných hrátek batolete okouzleného tím, že zjistilo, jak funguje nová hračka. Týden